

the 1990s, the number of people with a mental health problem has increased in the UK (Mental Health Act 1983).

There is a need to improve the lives of people with mental health problems. This is a challenge for the health care system, and for society as a whole. The aim of this paper is to explore the experiences of people with mental health problems, and to identify the factors that influence their lives. The paper is based on a qualitative study of 10 people with mental health problems, and their experiences of living with a mental health problem.

The study was conducted in a mental health service in the UK. The participants were recruited through a range of sources, including mental health services, community groups, and the media.

The study was conducted over a period of 12 months. The participants were interviewed at their homes, and the interviews were audio taped.

The interviews lasted between 30 and 60 minutes. The participants were asked to describe their experiences of living with a mental health problem, and to identify the factors that influence their lives.

The data were analysed using a grounded theory approach. This approach involves identifying themes in the data, and then developing a theory that explains the relationships between these themes.

The results of the study are presented in this paper. The findings show that people with mental health problems experience a range of difficulties in their lives, and that these difficulties are influenced by a range of factors.

The findings also show that people with mental health problems are often stigmatised, and that this stigma can have a negative impact on their lives.

The findings suggest that there is a need to improve the lives of people with mental health problems, and to reduce the stigma associated with mental health problems.

The findings also suggest that there is a need to improve the support available to people with mental health problems, and to ensure that they are able to access the services that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the understanding of mental health problems, and to ensure that people with mental health problems are able to access the information that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the lives of people with mental health problems, and to ensure that they are able to access the services that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the understanding of mental health problems, and to ensure that people with mental health problems are able to access the information that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the lives of people with mental health problems, and to ensure that they are able to access the services that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the understanding of mental health problems, and to ensure that people with mental health problems are able to access the information that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the lives of people with mental health problems, and to ensure that they are able to access the services that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the understanding of mental health problems, and to ensure that people with mental health problems are able to access the information that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the lives of people with mental health problems, and to ensure that they are able to access the services that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the understanding of mental health problems, and to ensure that people with mental health problems are able to access the information that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the lives of people with mental health problems, and to ensure that they are able to access the services that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the understanding of mental health problems, and to ensure that people with mental health problems are able to access the information that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the lives of people with mental health problems, and to ensure that they are able to access the services that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the understanding of mental health problems, and to ensure that people with mental health problems are able to access the information that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the lives of people with mental health problems, and to ensure that they are able to access the services that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the understanding of mental health problems, and to ensure that people with mental health problems are able to access the information that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the lives of people with mental health problems, and to ensure that they are able to access the services that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the understanding of mental health problems, and to ensure that people with mental health problems are able to access the information that they need.

The findings also suggest that there is a need to improve the lives of people with mental health problems, and to ensure that they are able to access the services that they need.

the 1990s, the number of people with a disability has increased in the United Kingdom, and the number of people with a severe disability has increased in the United States (see Table 1). The increase in the number of people with a disability is due to a number of factors, including an increase in the number of people with a physical disability, an increase in the number of people with a mental disability, and an increase in the number of people with a sensory disability.

The increase in the number of people with a disability is also due to an increase in the number of people with a disability who are living in poverty. In the United Kingdom, the number of people with a disability who are living in poverty has increased from 1.5 million in 1995 to 2.5 million in 2005. In the United States, the number of people with a disability who are living in poverty has increased from 10 million in 1995 to 15 million in 2005.

The increase in the number of people with a disability who are living in poverty is due to a number of factors, including an increase in the number of people with a disability who are unemployed, an increase in the number of people with a disability who are on a low income, and an increase in the number of people with a disability who are on a low pension.

The increase in the number of people with a disability who are living in poverty is also due to an increase in the number of people with a disability who are living in a care home. In the United Kingdom, the number of people with a disability who are living in a care home has increased from 1.5 million in 1995 to 2.5 million in 2005. In the United States, the number of people with a disability who are living in a care home has increased from 10 million in 1995 to 15 million in 2005.

The increase in the number of people with a disability who are living in a care home is due to a number of factors, including an increase in the number of people with a disability who are unable to live independently, an increase in the number of people with a disability who are unable to live in their own home, and an increase in the number of people with a disability who are unable to live in their own community.

The increase in the number of people with a disability who are living in a care home is also due to an increase in the number of people with a disability who are living in a care home who are living in poverty. In the United Kingdom, the number of people with a disability who are living in a care home who are living in poverty has increased from 1.5 million in 1995 to 2.5 million in 2005. In the United States, the number of people with a disability who are living in a care home who are living in poverty has increased from 10 million in 1995 to 15 million in 2005.

The increase in the number of people with a disability who are living in a care home who are living in poverty is due to a number of factors, including an increase in the number of people with a disability who are unable to live independently, an increase in the number of people with a disability who are unable to live in their own home, and an increase in the number of people with a disability who are unable to live in their own community.

The increase in the number of people with a disability who are living in a care home who are living in poverty is also due to an increase in the number of people with a disability who are living in a care home who are living in poverty who are living in poverty. In the United Kingdom, the number of people with a disability who are living in a care home who are living in poverty who are living in poverty has increased from 1.5 million in 1995 to 2.5 million in 2005. In the United States, the number of people with a disability who are living in a care home who are living in poverty who are living in poverty has increased from 10 million in 1995 to 15 million in 2005.

JAMES MATTHEW BARRIE

Peter Pan

JAMES MATTHEW BARRIE

9 Mayıs 1860'ta İskoçya'da doğdu. Burada eğitim gördükten sonra Londra'ya taşındı. Gazetecilik yaptı. Bu sırada edebiyatla da ilgilenmeye başladı. Romanlar ve tiyatro oyunları yazdı. Peter Pan romanlarıyla ünlendi. 1937'de Londra'da hayatını kaybetti.

Peter Pan

İletişim Yayınları 2807 • İletişim Çocuk Klasikleri 10
ISBN-13: 978-975-05-2725-8
© 2019 İletişim Yayıncılık A. Ş. / 1. BASIM
1. Baskı 2019, İstanbul

YAYINA HAZIRLAYAN Necdet Dümelli
TASARIM Suat Aysu
KAPAK ve İÇ İLLÜSTRASYONLAR Seda Mit
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Sena Ofset • SERTİFİKA NO. 12064
Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11
Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit • SERTİFİKA NO. 11935
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 40387
Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

JAMES MATTHEW BARRIE

Peter Pan

Peter Pan

ÇEVİREN
UTKU ÖZMAKAS

Ö N S Ö Z

Peter Pan'in yazarı James Matthew Barrie 9 Mayıs 1860'ta bir İskoç kasabası olan Kirriemuir'de doğdu. Ailenin dokuzuncu çocuğuydu. İki abisi, altı ablası vardı. Üç yıl sonra da kardeşi Maggie dünyaya geldi. Aile kalabalıklaştıkça geçim sıkıntısı da arttı. Babaları David Barrie ve anneleri Margaret Ogilvy (İskoç geleneğine göre kadınlar kendi soyadlarını kullanmaya devam ediyordu) on çocuğu yetiştirmek için mücadele ediyordu. İkisi de çocukların eğitimine büyük önem veriyordu. En büyük çocukları Alec, James Matthew'den on sekiz yaş büyüktü ve o doğduğunda üniversiteye başlamıştı bile. Böylece, mezun olduktan sonra diğer kardeşlerinin eğitimine destek olabildi. Fakat aile içinde işler pek yolunda gitmedi. James Matthew'in ileride çok başarılı olacağı düşünülen küçük abisi David, on dört yaşından bir kayak kazası sonucu hayatını kaybetti. Annesi Margaret Ogilvy bu ölümden çok etkilendi. Ona destek ol-

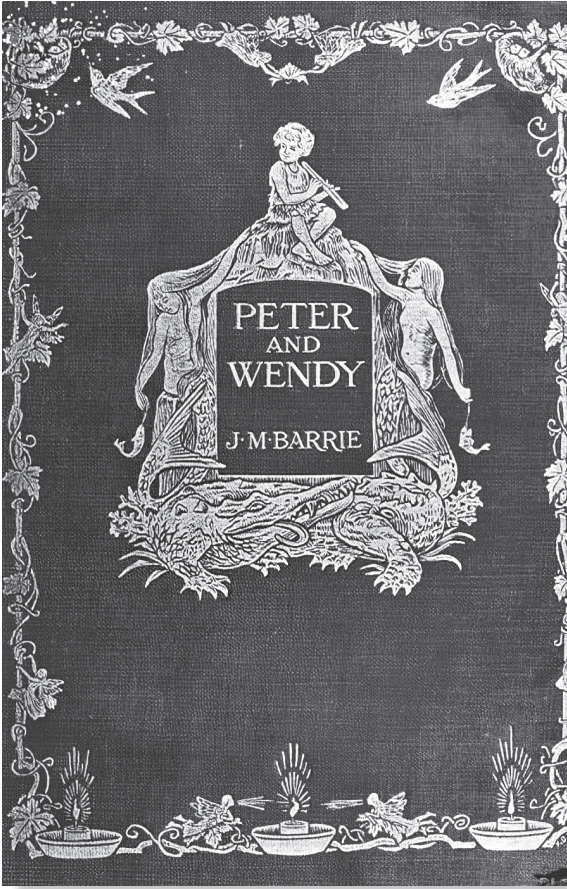
mak James Matthew'e düştü. Küçük yaşına rağmen iyi bir okuyucuydu. Annesiyle birlikte kitaplar okuyordu. Bunun yanı sıra kendi kendine tiyatro metinleri tasarlayıp oyuncaklarla bunları canlandırıyordu. Bütün bunlar, yazarlık kariyerinin ilk adımları oldu. Bu durumu fark eden abisi Alec, onun üniversitede edebiyat öğrenimi görmesini istedi. Masraflarını karşılayarak onu Edinburgh Üniversitesi'ne kaydettirdi. James Matthew burada ilk başta bazı sorunlar yaşadı. On sekiz yaşına gelmesine rağmen fiziksel gelişimini tamamlamamıştı, boyu kısa kaldı. Bu durum onun utanç verici birine olmasına sebep olmuştu, James Matthew insanlarla kaynaşmakta zorlanıyordu. Fakat bunun üstesinden gelmesi çok sürmedi. Daha üniversitenin ilk yılında gazeteler ve dergiler için tiyatro eleştirileri yazmaya başladı. Bu sayede özgüveni yerine geldi. Mezun olduktan sonra *Nottingham Journal* adlı bir gazetede çalışmaya başladı. Aynı zamanda oyunlar ve hikâyeler de yazıyordu. Gazeteden ayrılıp bu çalışmalarına yoğunlaştı. Kitapları ardı ardına yayımlanmaya, oyunları sahnelenmeye başladı. Bu sayede sanat çevresine dahil olmayı başardı. Dönemin ünlü yazarlarından Arthur Conan Doyle, H.G.Wells, Thomas Hardy'yle tanıştı. Oyunlarını sahneye koyan aktrislerle de yakınlaştı. Bunlardan biri ünlü oyuncu Mary Ansell'di. Barrie ve Ansell 1894'te evlenip on beş yıl evli kaldı. Barrie bu dönemde birçok oyun ve roman yazdı. Ünlü romanı *Peter Pan*'i de bu dönemde kaleme aldı.

Barrie, *Peter Pan*'i yazarken, kendi hayatının yanı sıra Sylvia ve Arthur Davies'in hayatından ilham aldı. Köpeğini do-laştırmak için Kensington Garden adlı parka gidiyordu sık sık. Burada ilk olarak çocuklar George, Jack ve Peter'la ve ardından onların anne ve babası Sylvia ve Arthur Davies'le tanıştı. Barrie çocuklar için oyunlar tasarlıyor, hikâyeler yaratıyordu; periler, korsanlar, tuhaf adalarla dolu hikâyeler... Fakat üzücü olaylar, ölümler Barrie'nin yakasını bırakmıyor-

du. İlk önce evliliği sona erdi. Asıl felaketler ise bundan sonra yaşandı: Arthur Davies kanser oldu ve kısa bir süre sonra hayatını kaybetti. Barrie, Sylvia'yla evlenmeyi planlıyordu, ama Sylvia da hastalanarak vefat etti. Çocukların bakımını üstlenmek Barrie'ye düşmüştü. Bu sırada abisi Alec de hayatını kaybetti; ardından Davies'lerin büyük oğlu George'un Birinci Dünya Savaşı'ndaki ölümü geldi. Fakat Barrie için en yıkıcı darbe Michael'ın boğularak ölmesi oldu. İşte böyle zor şartlar altında, bir hayata tutunma çabası olarak kaleme sarıldı Barrie ve *Peter Pan*'i yazdı.

Kitabın ismi *Peter Pan*'dir ve bu ismi duymayan kişi yok denecek kadar azdır. Peter Pan bilinir bilinmesine, ama kitapta belki de ondan daha önemli bir karakter daha vardır: Wendy. Yukarıda anlatılanların tümü romanın içine yerleştirilmiş gibidir. Eleştirmenler, örneğin Wendy'yi Sylvia ile eşleştirir. Karakterlerin isimleri de yazarın gerçekten tanıdığı çocukların isimleridir. Wendy'nin babası Bay Darling, Barrie gibi kısa boyludur. Bu tarz otobiyografik öğelerle bezeli roman, birçok açıdan oldukça yenilikçidir. Hep iyi olarak resmedilen periler, *Peter Pan*'de kötü de olabilmektedir örneğin. Veyahut, küçük çocuklar vahşi kavgaların içine girebilmektedir. Barrie, böyle konuları da işleyerek çocukların aslında bu tarz şeylerden uzak olmadığını, bunları da okumaları, bilmeleri gerektiğini işaret etmiştir. Bu yenilikçi özellikler sayesinde *Peter Pan* bir çocuk edebiyatı klasiği haline gelmiştir.

PETER GELİYOR

Bütün çocuklar büyür; biri hariç. Çocuklar eninde sonunda büyüyeceklerini bilirler; Wendy de büyüyeceğini işte böyle biliyordu. İki yaşındayken, bir gün bahçede oyun oynuyordu ve çiçeklerden birini koparıp koşarak annesine vermişti. Bayan Darling'in gözüne öyle tatlı görünmüş olması ki, elini tutup kalbine götürmüş ve "Ah, hep böyle kalsan," diye iç çekmişti. Bu konuda başka hiçbir şey konuşmamış olsalar da, Wendy o zamandan beri büyümek zorunda olduğunu biliyordu. İki yaşından sonra bunu hep bilirsiniz zaten. İki yaş, sonun başlangıcıdır.

Wendy ve ailesi, on dört numaralı evde oturuyordu ve o dünyaya gelene kadar ailedeki en önemli ki-

ŧi annesiydi. O romantik zihni ve tatlı tatlı alay eden diliyle sevecen bir kadındı. Romantik zihni, Dođu'dan gelen ŧaŧırtıcı matruŧkaları andırıyordu; bir duygunun içinden bir baŧka duygu ıkıveriyordu. Ne kadar çok keŧfederseniz keŧfedin, yine de geride bir tanesi saklı bekliyordu. Tatlı tatlı alay eden du-dağının sağ keŧesinde, Wendy'nin asla eriŧemediđi, hoŧ bir buse duruyordu.

Bay Darling, onun kalbini ŧyle kazanmıŧtı: Genç bir kadınken ona aŧık pek çok beyefendi varmıŧ ve hepsi de evlenme teklif etmek için evinin önüne koŧarak gitmiŧ; Bay Darling hariç. O, koŧmak yerine arabaya atlayıp herkesten önce eve varmıŧ ve kadını ikna etmiŧ. En içerideki matruŧka ve buse hariç, annesinin kalbini kazanmıŧ. Bayan Darling'in içindeki o en derin duygudan hiç haberi olmadı babasının ve zamanla da buseyi ele geçirmeye alıŧmaktan vazgeçti. Wendy ise o buseyi ancak Napolyon'un alabileceğini dŧünüyordu; oysaki ben, uđraŧıp didinip beceremeyince öfkeyle kapıyı çarpıp çıkarken hayal edebiliyorum onu.

Bay Darling, Wendy'ye annesinin onu yalnızca sevmekle kalmayıp aynı zamanda ona sayđı duyduğunu da söylemekten büyük kıvanç duyardı. Babası para iŧlerinden iyi anlayan biriydi. Elbette, kimsenin tam anlamıyla gerçekten bilmediği ama onun epeyce bilgi sahibi olduğu mali meseleler üzerine sık sık konuŧurdu; tabii kadınların ona sayđı duymasını sağlayacak bir ŧekilde.

Bayan Darling beyazlar içinde evlenmişti ve en başlarda para işlerini dört dörtlük bir şekilde yürütüyordu. Ev idaresini sanki bir oyunmuş gibi neşeyle hallediyordu; evde tek bir Brüksel lahanası bile boşa gitmemişti. Gelgelelim, gün geçtikçe karnabaharlar bütün bütün çöpe atılmaya başlandı. Ev çekip çevirmenin yerini yüzü olmayan bebek resimleri aldı. Annesi, evi derleyip toplamak yerine bu resimleri çizip duruyordu. Bunlar Bayan Darling'in düşleriydi.

Önce Wendy doğdu, sonra John ve ardından da Michael.

Wendy doğduktan bir iki hafta sonra, ona bakıp bakamayacaklarına dair bir şüphe düştü içlerine; ne de olsa, besleyecek bir boğaz daha katılmıştı aileye. Bay Darling, onunla gurur duyuyordu, onurlu biriydi, Bayan Darling'in yatağının ucunda oturuyor, yalvarır gözlerle kızına bakarken elini tutuyor ve masrafları düşünüyordu. Annesi, ne olursa olsun bu riske almak istiyordu; ama babası işleri böyle halleden biri değildi. Eline kâğıt kalem alıp hesaplara daldı ve eşi önerileriyle kafasını karıştıracak olursa en baştan başlardı.

“Dur, kafamı karıştırma,” dedi Bayan Darling’e.

“Burada bir pound ve on yedi şilin var, büroda iki pound ve altı şilin; büroda kahve içmeyi bırakabilirim, bu da on şilin eder. İki pound, dokuz şilin ve altı peni yapar. Sendeki on sekiz şilin ve üç peniyi eklersek, üç pound, dokuz şilin ve yedi peni ya-

par. Çek defterimdeki beş poundu da eklersek, sekiz pound, dokuz şilin ve yedi peni yapar. – Kim o kırmıldayan? – Sekiz dokuz yedi virgül ve elde var yedi – sessiz ol, canım – Kapıya gelen adama verdiğin bir pound – sessiz ol, evladım – virgül, elde var bebek. Al işte, yaptın yapacağını! Dokuz dokuz yedi mi demiştim? Evet, dokuz dokuz yedi demiştim; işte sorun bu. Dokuz dokuz yedi ile bütün bir yılı geçirebilir miyiz?”

“Elbette geçirebiliriz George,” dedi kadın. Ne var ki, Wendy’ye duyduğu sevgi yüzünden sağlıklı düşünemiyordu ve zaten ikisi arasında bu hesap kitap işlerinden asıl anlayan George’tu.

“Kabakulağı unutma,” dedi eşine, neredeyse tehdit edercesine ve hesaba daldı yeniden. “Kabakulak bir pound, buraya koyuyorum; sanırım otuz şilin daha masraf olabilir. – Sus bakayım– Kızamık bir pound beş şilin, kızamıkçık yarım gine,¹ etti mi iki pound on beş şilin, –parmağını sallama– boğmaca diyelim on beş şilin...” Bu böylece sürüp gitti ve her seferinde sonuç değişip durdu. Ne var ki, sonunda Wendy kabakulak kapmakla kalmadı, iki kızamığı da bir seferde atlatıverdi ve hepsi on iki şilin, altı peniye mal oldu.

Aynı heyecan John doğduğunda yeniden yaşandı ve Michael dünyaya geldiğinde Darling ailesinin eli iyice dardaydı; yine de ikisini de bağışlarına bas-

1 Yirmi bir şilin değerindeki altın – Dipnotlar aksi belirtilmedikçe çevirmene aittir.

tılar ve kısa süre sonra üç çocuğu, bakıcıları eşliğinde, tek sıra olmuş halde Bayan Fulsom'ın çocuk yuvasına giderken görebilirdiniz.

Bayan Darling, her şeyi olduğu haliyle kabullense de, Bay Darling'in komşularından aşağı kalmamak gibi bir tutkusu vardı; dolayısıyla çocuklar için bir bakıcı tuttular. Yoksul oldukları ve çocuklar çokça süt içtiği için Nana adında, Darlinglerin ailesinin bir parçası olmadan önce kimsesiz olan akıllı bir Newfoundland köpeği seçildi bakıcı olarak. Her zaman çocukları öne koyan bu köpekle Kensington Bahçeleri'nde karşılaşmıştı Darlingler. Nana, zamanının çoğunu bebek arabalarına bakarak geçiriyor ve özensiz bakıcılardan nefret ediyordu. Onları evlerine kadar takip edip şikâyet ediyordu. Ne kadar kıymetli bir bakıcı olduğu da zamanla anlaşıldı. Banyo vaktinde ya da gecenin herhangi bir ânında çocuklardan biri ufacak bir ses bile çıkarsa öyle dikkatli davranıyordu ki... Elbette kulübesi çocukların odasında yer alıyordu. Bir öksürük duyduğunda bunun önemsiz mi, yoksa boğazınıza bir atkı sarmanızı gerektirecek bir şey mi olduğunu şıp diye anlayacak kadar akıllıydı. Yaşamının son gününe değin kuzukulağı gibi eski moda ilaçlara inanmıştı ve virüs gibi yeni moda lafları duyunca küçümseyici sesler çıkarırdı. Çocuklar okula giderken onlara eşlik edişini, uslu uslu yürürlerken yanlarında sakince ilerleyişini ve sırayı bozdular mı onları yeniden sıraya sokuşunu izlemek adeta bir dersti. John'un ilk adımlarını atmaya